

RHKs BEMÖTANDE AV FAVONIUS KOMMENTARER

Nedanstående är en redigerad version av det brev som vi skrivit till vissa ledande politiker i Falkenberg. Våra bemötanden kan oftast läsas utan att man har Favonius kommentar för ögonen. I något fall finns ett kort referat av Favonius kommentar.

Till gruppledarna för de politiska partierna i Falkenbergs kommunfullmäktige

Östen Nilsson och Jan-Åke Jacobson har i egenskap av styrelseordförande resp VD för Favonius AB kommenterat vår skrivelse till Falkenbergs kommunpolitiker m.fl. den 31 januari. Vi hade hellre sett att vi fått till stånd en konstruktiv dialog med Favonius – innan vi skrev vårt brev – men J-Å Jacobsson vägrade att ställa upp på ett informellt möte för att diskutera olika frågeställningar rörande kalkylen mm. J-Å Jacobsson föreslog att få vara närvarande vid ett stormöte, förslagsvis Rädda Hallandskustens årsmöte. Det årsmötet äger rum i juli månad nästa gång och då är dessa frågor förhoppningsvis överspelade av miljödomstolen. Frågorna är dessutom inte lämpliga för ett stormöte.

Vi vill med denna skrivelse ge Dig ett fylligt bemötande av Favonius kommentarer. Vi utgår från att Du har Favonius skrivelse med kommentarerna tillgänglig och refererar till dem i den ordning de återfinns i skrivelsen.

Kommentar 1

Östen Nilsson & Jan-Åke Jacobson gör stor sak av Favonius sifferexempel bara är en grovkalkyl. Vi har varit hårdare och sagt att det inte ens är en kvalificerad gissning. Men det viktiga är trots allt inte etiketten utan vad läsaren uppfattar. Den 31/8 presenterade Mari-Louise Wernersson, med Jan-Åke Jacobson som bisittare, kalkylen i kommunfullmäktige under benämningen Investeringskalkylen utan att vare sig skriftligt eller muntligt använda beteckningen grovkalkyl eller antyda att det handlade om en sådan. Ingemar Johansson och Mari-Louise Wernersson skriver vidare (i HN 7/9) om "Kalkylen som låg till grund för projektet..." Nej, ordet grovkalkyl är en senare tids påhitt, möjligen en följd av vår ingående granskning.

Kommentar 2

Favonius säger sig ha redovisat resultat som ägaren kan disponera efter godtycke. Men nu är det så att räntekostnaden i de redovisade resultaten har beräknats efter förutsättningen att hela de årliga likvidöverskotten används till amorteringar. Väljer ägaren att använda pengar till annat än amortering - och kreditgivarna tillåter att han gör det - blir räntekostnaderna i fortsättningen högre och därmed resultaten sämre än de Favonius har redovisat.

Kommentar 3 och 4 (Favonius presenterar ett diagram som uppger stigande elpriser)

Vi kan konstatera att s.k. terminskontrakt ligger betydligt lägre än vad Favonius har räknat med i sitt kalkylblad. En prima leverantör som i dag säljer för leverans åren 2008 - 2012 får av Nordpool betalt med i genomsnitt 37 öre per kWh. Favonius har räknat med i genomsnitt 48 öre för samma period eller nära 30 procent över dagens marknadspris för säkerställda framtida leveranser. Ett hårt slag mot kalkylen.

Kommentar 5

Favonius pris är en ren överföring av Lillgrundens anläggningskostnad satt i relation till det antal MWh som Lillgrund beräknas uppnå under ett år. Detta tal blir för Lillgrund 5,4545 och det multipliceras av Favonius med det antal MWh som man tror att Skottarevsanläggningen skall uppnå under ett år, nämligen 405 000 MWh. Produkten blir 2.209.072.500 kr, vilket är det investeringsbelopp som återfinns i Favonius s.k. grovkalkyl. Favonius gör således överföringen utan hänsyn till att anläggningarna skiljer sig åt i flera kostsamma avseenden.

Grundläggningsdjupet för Lillgrund är 4-9 m mot Skottarevets 20-31m. Vi känner inte till något kommersiellt projekt som grundlagts på detta djup. Favonius har hänvisat till ett irländskt projekt på 30 m djup. Förmodligen har man förväxlat fot och m: det ligger på 5 -10 m djup.

Nu har man hittat två 5 MW turbiner i Skottland (det s k *Beatrice Demonstrator Project*) grundlagda på 45 m djup och man anger t o m en hemsida till en leverantör där projektet presenteras. Går man in på projektet egen hemsida www.beatricewind.co.uk får man reda på att de båda verken kostar 41 miljoner Euro eller ca 370 miljoner svenska kronor. Tillämpat på Skottarvet skulle det innebära en investering av ca 5 miljarder kr i stället för de 2,2 miljarder Favonius angett. Uppmärksam på detta skriver J-Å Jacobson i en replik på Synpunkten i HN den 13/2 att hänvisningen "blott är till för att visa att utvecklingen fortsätter" (!). Ja vem har trott något annat. Men någon kommersiellt användbar teknik för anläggning på 20 - 31 meters djup finns uppenbarligen ännu inte.

Problemet att grundlägga på djupt vatten är inte tekniskt utan ekonomiskt.

Kommentar 6

Favonius kritiserar oss för att använda uttrycket "kalkyl för investeringsbeslut". Vi har, helt korrekt, påpekat att ledande företrädare för kommunen levde (lever ?) med föreställningen att det som nu kallas grovkalkyl är en investeringskalkyl, se ovan under Kommentar 1.

Favonius påpekar att man har mycket kvar att göra innan man är beredd att presentera ett beslutsunderlag. Det låter klokt.

Kommentar 7 och 8

Så länge Favonius AB är ägare till vindkraftverk har man samma finansieringsmöjligheter och -problem som alla andra vindkraftsexploatörer. Det finns alltid tillgång till kapital men den viktiga frågan är vad det kostar. Att vifta med att många har visat intresse avslöjar ingenting om vad deras medverkan skulle kosta. Vi påpekar endast att finansieringsbilden för bolaget - och det är den vi diskuterar - är sammansatt av en försvarlig andel dyrt riskkapital och en resterande andel lånekapital. Den genomsnittliga kostnaden kommer att bli betydligt högre än de 3 procent + inflation som Favonius räknar med.

Kommentar 9

Åtminstone en större operatör har ställt sig mycket skeptisk till antagandet om halverad driftskostnad de första åren. Visst kan man få leverantören att stå för delar av driftskostnaderna i fem år. Men det kostar pengar. I synnerhet i dagens säljarens marknad.

Kommentar 10

17 % av intäkterna i Favonius' kalkyl de första åren utgörs av s k miljöbonus. Favonius påstår att denna bonus är kvar, men att den nya regeringen avser ändra på den. Sanningen är att den aldrig sträckt sig längre än till 2009, det år Skottarevet var planerat att tas i drift. Favonius förväntar sig nu att regeringen kompenserar bortfallet och antyder ändringar i elcertifikatsystemet. Som det nu är ligger detta system fast och tvångsköpen av elcertifikat kommer att öka fram till ca 2016 enligt en fastlagd plan. Vad elcertifikaten kommer att kosta är därför beroende på hur många vindkraftverk som kommer ut på marknaden. Det är alltså en fråga om fastlagda regler samt en marknad. Vad menar Favonius att regeringen avser ändra på?

Kommentar 11

När det gäller skatten så är det bara av kommunen direktägda vindkraftverk som kan vara befriade från skatt. Andra investorer måste betala skatt på vinsten. Då gäller inte de resultatprognoser som Favonius räknat fram. Se kommentar 2.

Kommentar 12 och 13

När det gäller rivningen av verken och återställning av havsbotten säger sig Favonius ha erfarenhet från att skrotvärdet balanserar dessa kostnader. Det bör anmärkas att detta inte är Vattenfalls uppfattning. För Lillgrund har återställningskostnaderna av regeringen fastställts till motsvarande 4 % av den uppskattade investeringskostnaden och Vattenfall har fått lämna säkerhet för dessa kostnader.

Kommentar 14

De uppgifter som vi fått från ledande operatörer är att de räknar med 20 års drift. Men med uppgradering (som innebär väsentliga tilläggsinvesteringar) kan man förlänga driftstiden några år. Favonius räknar med 26 år – utan uppgraderingskostnader.

Kommentar 15 ff

Stena har hitintills, vad vi vet, endast investerat i landbaserad vindkraft. Favonius påpekar att med Stenas schabloner skulle Skottarevet bli 500 mkr dyrare än Favonius kalkyl. Detta trots att Stena förmodligen inte tänkt sig grundläggningsdjup av Skottarevets dignitet. Favonius antyder att skillnaden bl a beror på att Falkenbergs kommun är mycket duktigare än Stena och på grund av "vår erfarenhet att göra affärer".

En operatör, som Favonius förmodligen inte kan diskvalificera ur kompetenssynpunkt är E.ON, som beslutat sig för att skjuta på satsningar när det gäller havsbaserad vindkraft på grund av att den inte går ihop ekonomiskt. Och då har nog E.ON normala grundläggningsdjup i tankarna.

Undertecknade styrelseledamöter i Rädda Hallandskusten ser med allt större oro på projektförespråkarnas ovilja, oförmåga eller ointresse att ta fram en realistisk – gärna det – grovkalkyl för Skottarevsprojektet. Det siffermaterial som man nu stöder sig på innehåller alltför mycket av önsketänkande, bortförklaringar och ihålligheter.

Falkenberg den 22 februari 2007

Hans Johansson Hans-Erik Andreen Anders Bjering Ulf Blomdahl Lars-Olof Carlsson

Göran Hagert Ulf Mazur Lena Ohlsson Mats Thulin Margareta Tönsgård Pia Widner